

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2026-05-12
Besvaras senast
2026-05-29

Till äldre- och socialförsäkringsminister Anna Tenje (M)

2025/26:484 Åtgärder mot missförhållanden i vinstdriven äldreomsorg

Svensk äldreomsorg står inför omfattande och sammantagna utmaningar.

Forskning visar att äldreomsorg som drivs av vinstdrivande aktörer i genomsnitt uppvisar lägre kvalitet än icke vinstdrivande verksamheter, bland annat vad gäller bemanning, kompetens och omsorgens innehåll. Samtidigt har allvarliga missförhållanden uppmärksammats, såsom bristande hygien, undernäring och otillräcklig tillsyn. Exempelvis avslöjas ett stort privat vårdbolag återkommande med brister och vårdskandaler; brott mot meddelarskyddet, brukare som inte får sina mediciner, äldre som legat i sin egen avföring – listan på skandaler kan göras lång.

Parallellt visar granskningar från Sveriges Radio att ett stort antal kommuner under senare år har sagt upp avtal med privata hemtjänstutförare på grund av fusk, allvarliga kvalitetsbrister och misstänkta brott. I vissa fall har ersättning betalats ut för insatser som inte utförts. Polisen säger att staten och kommuner betalar ut tiotals miljarder kronor felaktigt varje år inom välfärden. Hemtjänsten är en del av välfärden där risken för fusk är stor. 15 kommuner säger att de har polisanmält företaget. Men hittills har bara en anmälan lett till att någon har dömts för brott.

Utöver detta står äldreomsorgen inför en mycket allvarlig kompetensutmaning. Enligt Socialstyrelsen behöver äldreomsorgen rekrytera omkring 50 000 nya medarbetare fram till år 2030 för att möta en växande äldre befolkning. Samtidigt präglas sektorn av hög arbetsbelastning, höga sjukskrivningstal och svårigheter att både rekrytera och behålla personal, vilket riskerar att ytterligare påverka kvaliteten i omsorgen negativt.

Sammantaget väcker detta grundläggande frågor om hur kvalitet, kompetensförsörjning och användningen av skattemedel i äldreomsorgen kan säkerställas.

Mot denna bakgrund vill jag fråga äldre- och socialförsäkringsminister Anna Tenje:

1. Har ministern för avsikt att vidta några åtgärder för att säkerställa att

skattemedel inom äldreomsorgen inte används till fusk, brott och för att vinstmaximera, och i så fall vilka?

2. Har ministern för avsikt att stärka tillsynen, kontrollen och sanktionerna mot privata utförare som uppvisar brister i kvalitet eller laglydnad, och i så fall hur?
3. Avser ministern att ta initiativ till att säkerställa att kvaliteten i äldreomsorgen inte påverkas negativt av vinstkrav, och i så fall hur?
4. Vilka konkreta åtgärder avser ministern att vidta för att möta behovet av cirka 50 000 nya medarbetare i äldreomsorgen fram till 2030?

.....

Nadja Awad (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren